

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СИМУЛЯЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ МЕДИЧНИХ КАДРІВ

**Матеріали І навчально-методичної конференції,
присвяченої 212-й річниці від дня заснування ХНМУ**

30 листопада 2016 року

м. Харків

Харків
ХНМУ
2016

УДК 378.091.33-027.22:61(06)
ББК 74.58
С 37

Затверджено вченою радою ХНМУ.
Протокол № 13 від 24.11.2016 р.

Редакційна колегія:

Марковський В.Д. – проректор з науково-педагогічної роботи, проф.,
Фоміна Л.В. – зав. кафедри української мови, основ психології та педагогіки,
Краснікова С.О. – зав. кафедри мовної підготовки іноземних громадян,
Логвінова Ж.І. – зав. методичного кабінету.

С 37 Симуляційне навчання в системі підготовки медичних кадрів: матеріали
І навч.-метод. конф., присвяченої 212-й річниці від дня заснування ХНМУ
(Харків, 30 лист. 2016 р.) / кол. авт. – Харків : ХНМУ, 2016. – 188 с.

Збірник містить статті, підготовлені викладачами Харківського національного медичного університету, які відображають використання симуляційних технологій у вирішенні величезної кількості проблем, які досяжні в будь-який час доби, мають можливість відтворення широкого спектру клінічних умов, зручні з етичної і юридичної точки зору, оскільки новачки здійснюють першу практику, необхідну для опанування різних методів, у тому числі інвазивних процедур не на реальних пацієнтах, коли недосвідченість може мати негативні наслідки для останнього. Так само екзаменатори можуть використовувати симулятори для оцінювання компетентності студентів, що екзамнуються в додипломній, та лікарів – в післядипломній освіті.

Матеріали, наведені у збірнику, дають можливість зрозуміти різноманітні симуляційні технології, які необхідні для професійної підготовки і оцінки професійних навичок та сприяють активізації навчального процесу і покращанню якості освіти.

Збірник розрахований на викладачів вищих медичних закладів.

УДК 378.091.33-027.22:61(06)
ББК 74.58

© Харківський національний
медичний університет, 2016

2. Эффективность симуляционных методов обучения / В.В. Артюменко [та ін.] // Журнал управління закладом охорони здоров'я : консультаційно-довідкове видання. – Київ : ТОВ «Міжнародний центр фінансово-економічного розвитку – Україна», 2007–2015. – № 6. – С. 70–76.

3. Муравьев К.А. Симуляционное обучение в медицинском образовании – переломный момент / К.А. Муравьев, А.Б. Ходжаян, С.В. Рой // Фундаментальные исследования. – 2011. – № 10–3. – С. 534–537; URL: <http://fundamental-research.ru/ru/article/view?id=28909> (дата обращения: 24.11.2016).

4. Improvements Based on Participation in Simulation for the Maintenance of Certification in Anesthesiology Program / R. Steadman, A. Burden, Y. Huang [et al.] // Anesthesiology Journal. – 2015. – Vol. 122, Iss. 5. – P. 1158.

ЗАСТОСУВАННЯ СИМУЛЯЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ АКУШЕРСТВА І ГІНЕКОЛОГІЇ

Капустник Н.В.

Вступ. Високий рівень показників материнської і перинатальної смертності змушують викладачів кафедр акушерства і гінекології вищих медичних навчальних закладів постійно підвищувати якість підготовки майбутніх лікарів, в тому числі і за рахунок запровадження нових форм навчання, серед яких симуляційні технології займають одне з провідних місць [1, 2].

Основними причинами материнської смертності є екстрагенітальні захворювання, акушерські кровотечі, ускладнення, які пов'язані з тромбоемболічними та септичними станами. З огляду на сказане в підготовці студентів з дисципліни акушерство та гінекологія необхідний інноваційний підхід, адже потрібно вчити майбутніх лікарів швидко й вміло реагувати на складні та високостресові ситуації, які пов'язані з цією професією. Велике значення при цьому має питання відпрацювання студентом практичних навичок під час його роботи в палаті, пологовому залі, наданні невідкладної медичної допомоги в разі виникнення тієї чи іншої гострої клінічної ситуації. З огляду на складності, які є сьогодні з роботою студента біля ліжка хворого, великої актуальності набувають симуляційні технології навчання з використанням фантомів-симуляторів, роботів-симуляторів, віртуальних симуляторів [3, 4].

Метою даної публікації є вивчення можливості використання симуляційних технологій навчання під час занять зі студентами на кафедрі акушерства і гінекології.

Основна частина. Симуляційне навчання спрямоване передусім на вирішення екстрених ситуацій в акушерській практиці. Так, робота студентів на фантомі-симуляторі (розширений фантом пологів) дозволяє продемонструвати і відпрацювати практичні навички зі всіх стандартних акушерських маніпуляцій, передусім таких як нормальні пологи, пологи при багатоплідній вагітності, застосування акушерських щипців, кесарів розтин, епізіотомія, імітація випадіння пуповини, пальпаторне визначення положення плоду тощо. Застосування ж роботизованого симуляційного комплексу (Люсіна) дозволяє відтворити такі базові клінічні сценарії, як: пологи в тазовому передлежанні, еклампсія, післяпологова кровотеча пов'язана з по-

рушенням скоротливої функції матки, серцево-легенева недостатність матері, гостра гіпоксія плоду, дистонія плечиків, зупинка серця у матері, інші післяпологові кровотечі тощо. Робота студентів на такому комплексі передбачає можливість імітації командної гри з розподіленням між гравцями певних функцій, що дозволяє відпрацювати кожному з учасників ті чи інші окремі маніпуляції, а також відтворити загальнокомандну гру всього колективу спеціалістів, які задіяні у наданні допомоги при тій чи іншій клінічній ситуації. Обов'язковим елементом навчання є проведення розбору всього того, що робилось кожним із учасників і всієї команди студентів під час такої командної гри. Він повинен носити аналітичний характер, слід надати можливість студентам самостійно зробити висновки про його особисту роль в виправленні тієї чи іншої гострої клінічної ситуації, яка була відтворена на симуляторі і як це відобразилось на загальному результаті команди.

Висновки. В практичній роботі лікаря акушера-гінеколога все ще досить часто виникають серйозні ускладнення під час пологів. Застосування в підготовці студентів стимуляційного навчання дозволяє закріпити отримані ним знання, відпрацювати практичні навички, комунікацію і командну гру. Максимальна користь від застосування симуляційних методів навчання досягається саме під час командної гри, коли відтворюється та чи інша конкретна клінічна ситуація і для її вирішення залучається група студентів з розподілом для кожного своїх функцій.

Література:

1. Використання методик стимуляційного навчання у підвищенні професійної компетенції лікарів та парамедиків на кафедрах ДЗ «ЗМАПО МОЗ України» / О.С. Никоненко, С.Д. Шаповал, С.М. Дмитрієва, Т.О. Грицун // Медична освіта. – 2016. – № 2. – С. 120–123.
2. Лехан В.М. Перинатальна смертність в Україні: досягнення та проблеми / В.М. Лехан, В.Г. Гінзбург // Україна. Здоров'я нації. – 2012. – Т. 1, № 1 (21). – С. 15–25.
3. Симуляційне навчання в медицині: міжнародний та вітчизняний досвід / В.В. Артьоменко, С.С. Семченко, О.С. Єгоренко та ін. // Одеський медичний журнал. – 2015. – № 6. – С. 67–74.
4. Тутченко М.І. Симуляційні технології в навчанні студентів-медиків практичним навичкам / М.І. Тутченко, Я.М. Сусак // Актуальні проблеми сучасної медицини. – 2013. – Т. 13, вип. 4 (41). – С. 326–327.

ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА КЛІНІЧНІЙ КАФЕДРІ ТЕРАПЕВТИЧНОГО ПРОФІЛЮ

Капустник В.А., Костюк І.Ф., Калмиков О.О., Аутер Ф.Дж.

Актуальність проблеми професійної підготовки медичних працівників є незаперечною [1, 2], про що свідчать як світовий досвід, так і проміжні результати реалізації пріоритетних національних проектів в Україні щодо реорганізації системи охорони здоров'я і модернізації галузі [3].

Наразі існує необхідність створення великих багатопрофільних навчально-методичних підрозділів у форматі навчально-симуляційних центрів клінічної підготовки студентів і молодих спеціалістів у медичних ВНЗ із

Гопцій О.В., Бурлака В.В. СУЧАСНІ МЕТОДИ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В МЕДИЧНИХ ВНЗ	35
Григорова І.А., Тихонова Л.В., Тесленко О.О., Єскін О.Р. ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ СИМУЛЯЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ НЕВРОЛОГІЇ № 1 ХНМУ	37
Грішина І.Я., Кузнецов С.В., Ольховська О.М., Копійченко Т.С. СИМУЛЯЦІЙНІ МЕТОДИ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ ..	39
Губарева С.А., Дорохова А.І. РОЛЬ СИМУЛЯЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ В СТАНОВЛЕННІ ГАРМОНІЙНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА-МЕДИКА	41
Дащук А.М., Чернікова Л.І. ЗАГАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	43
Дащук А. М., Пустова Н.О., Добржанська Є.І. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ СИМУЛЯЦІЙНОЇ ОСВІТИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ	46
Журавльов А.С., Аврунін О.Г., Шушляпіна Н.О., Фільтзов М., Дьоміна Є.В. ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ СИМУЛЯЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГІЇ.....	48
Журавльова Л.В., Лопіна Н.А. ТРЕНАЖЕР ВИЗНАЧЕННЯ КАРДІОВАСКУЛЯРНОГО РИЗИКУ В ДОДИПЛОМНІЙ ТА ПІСЛЯДИПЛОМНІЙ ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРІВ ЗАГАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ ЯК НОВА ФОРМА ОВОЛОДІННЯ ПРАКТИЧНИМИ НАВИЧКАМИ	49
Зайченко О.Є., Панченко Г.Ю. СИМУЛЯЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ СТАРШИХ КУРСІВ У ВИКЛАДАННІ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ	51
Залюбовська О.І., Тюпка Т.І., Зленко В.В., Авідзба Ю.Н., Литвиненко М.І. СИМУЛЯЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ: ПЕРСПЕКТИВИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ-ЛАБОРАНТІВ	54
Зелена І.І., Железнякова Н.М., Панченко Г.Ю., Зайченко О.Є. ПЕРЕДУМОВИ ВПРОВАДЖЕННЯ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ	55
Капустник Н.В. ЗАСТОСУВАННЯ СИМУЛЯЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ АКУШЕРСТВА І ГІНЕКОЛОГІЇ	57
Капустник В.А., Костюк І.Ф., Калмиков О.О., Аутер Ф.Дж. ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА КЛІНІЧНІЙ КАФЕДРІ ТЕРАПЕВТИЧНОГО ПРОФІЛЮ	58
Клименко В.А., Сивопляс-Романова Г.С., Карпушенко Ю.В., Древаль Д.Т., Лупальцова О.С. СИМУЛЯЦІЙНЕ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ПРОПЕДЕВТИКИ ПЕДІАТРІЇ № 2	61

Формат А5. Ризографія. Ум. друк. арк.11,75.
Прим. Зам. № . 16-33325

Редакційно-видавничий відділ
ХНМУ, пр. Леніна, 4, м. Харків, 61022
izdat@knmu.kharkov.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видав-ництв, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції серії ДК № 3242 від 18.07.2008 р.